

Faiz veya Kur Farkı Gelirlerinin 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Kurumlar Vergisinden İstisna Olup Olmadığı

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-125- 615243
Tarih	10.05.2024

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-62030549-125[2023]-...

10.05.2024

Konu : Faiz veya Kur Farkı Gelirlerinin 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Kurumlar Vergisinden İstisna Olup Olmadığı

İlgi : ... özelge talep formu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, merkezinizin 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında kurulduğu, tüm faaliyetlerinin Ar-Ge faaliyetleri kapsamında yürütüldüğü, Ar-Ge

projelerinin gerçekleştirilmesi amacıyla hibe şeklinde merkezinize gelen ve henüz harcaması yapılmayan tutarların ayrı banka hesaplarında değerlendirilerek faiz veya kur farkı geliri elde edildiği belirtilerek, söz konusu gelirlerin 6550 sayılı Kanun kapsamında kurumlar vergisinden istisna olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde iktisadi kamu kuruluşları, kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olup anılan maddenin üçüncü fıkrasında, devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşlarının kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştı.

Anılan Kanunun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmış olup Gelir Vergisi Kanununun 37 inci maddesinde de her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu ifade edilmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde ise bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı; ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanununun uygulanmasına ilişkin açıklamaları içeren 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin (2.3.1.) bölümünde, iktisadi kamu kuruluşları, kamu idare ve kuruluşlarına ait veya bağlı olan tüm iktisadi işletmeleri kapsadığı, bu nedenle iktisadi kamu kuruluşları kavramı, hem kamu iktisadi teşebbüslerini hem de kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan

veya işletilen iktisadi kuruluşlar ile döner sermayeli kuruluşları da kapsamına aldığı; ayrıca iktisadi kamu kuruluşlarının ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, Tebliğin (2.4.) bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Tebliğin (2.4.) bölümünde de iktisadi işletmelerin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi olduğu, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kâr edilmemesinin, kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır.

İktisadi işletme tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerekir. Aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyecektir.

Diğer taraftan, 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanunun 2 nci maddesinde araştırma altyapısının, yükseköğretim kurumları bünyesinde yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine, teçhizat, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, Ar-Ge faaliyetlerinin yapıldığı; ileri araştırma laboratuvarı, tematik araştırma laboratuvarı ile merkezî araştırma laboratuvarı olarak sınıflandırılan birimleri ifade ettiği belirtilmiştir.

Mezkûr Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise 31.12.2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, araştırma altyapılarının bu Kanunun uygulanması kapsamında Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarının kurumlar vergisinden müstesna olduğu hükme bağlanmıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında, Cumhurbaşkanına bu madde kapsamında sağlanan indirim ve istisnaların uygulama süresini ayrı ayrı ya da birlikte 10 yıla kadar uzatma yetkisi verilmiştir.

27/12/2023 tarihli ve 32412 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7981 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla bu madde kapsamında sağlanan indirim ve istisnaların uygulama süresinin 31/12/2028 tarihine kadar

uzatılmasına karar verilmiştir.

Buna göre, 6550 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişilik kazanan ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan merkezinize, Ar-Ge projelerinin gerçekleştirilmesi için hibe şeklinde gönderilen tutarlar ile bu tutarların bankalarda değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan faiz veya kur farkı gelirlerinin, safi kurum kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Ar-Ge projelerinin gerçekleştirilmesi için hibe şeklinde gönderilen ve Ar-Ge projesinde kullanılan tutarların 6550 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca kurumlar vergisinden istisna edilmesi mümkün olup, bu tutarların bankalarda değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan faiz veya kur farkı gelirlerinin ise anılan istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026